

HET BETOOG Jan de Wit wil toezicht op makelaars in ere herstellen en marktwerking in notariaat terugdraaien

'Nederland is een fraudeland'

De liberaliseringpolitiek van de afgelopen jaren heeft geweldig uitgepakt voor de georganiseerde misdaad. Doordat regels voor notarissen, taxateurs en makelaars zijn versoepeld en het toezicht op afstand is gezet, kunnen criminelen hun praktijken makkelijker uitoefenen. Tijd voor herbezinning dus. De afgelopen jaren werden we geconfronteerd met onder meer grootschalige bouwfraude en de HBO-fraude, maar ook acquisitiefraude, identiteitsfraude, creditcardfraude, fraude in de sociale zekerheid en faillissementsfraude. Meer dan de helft van de ondernemingen in Nederland is de afgelopen twee jaar slachtoffer geworden van enige vorm van fraude. De Algemene Rekenkamer heeft vastgesteld dat er miljarden worden witgewassen in Nederland. Vrijwel ongestraft, want de kans dat een fraudeur gepakt wordt is ongelofelijk laag. Een van de opvallendste vormen van fraude de afgelopen jaren komt voor in de vastgoedwereld. Het Endstra Dossier biedt wat dat betreft een verbijsterend inzicht,

maar ook meer 'respectabele' partijen gaan zich te buiten aan onnavolgbare dubieuze praktijken. Hoe kan het dat panden van het Philips Pensioenfonds op één dag diverse malen van eigenaar veranderden, waarmee 130 miljoen euro spoorloos verdween, zonder dat er ergens alarmbellen gingen rinkelen?

Bij transacties met vastgoed is toch

Er worden miljarden vrijwel ongestraft witgewassen in Nederland

medewerking van een notaris vereist? Daar zit precies het probleem: uit onderzoek van NOVA bleek onlangs dat er wel twintig notarissen bereid zijn hand- en spandiensten te verrichten op dit gebied. De oorzaak hiervan zit hem in de concurrentieslag die notarissen moeten maken om hun positie op de vastgoedmarkt te behouden, in de marktwerking dus, als gevolg waar-

van zij het minder nauw nemen met wetten en regels. De door het paarse kabinet van Kok ingezette deregulering heeft eenzelfde effect. In het kader daarvan is de wettelijke titelbescherming van makelaars afgeschaft. Sinds 2001 worden makelaars niet meer beëdigd. Malafide makelaars of taxateurs zijn hierdoor nauwelijks meer aan te pakken. Het is makkelijker geworden voor een makelaar om een bevriende taxateur in te schakelen om aan een 'positief' taxatierapport te komen. Het werd voor dubieuze investeerders steeds makkelijker om constructies

te bedenken en in de praktijk te gebruiken om crimineel geld wit te wassen en megawinsten te boeken door vastgoed rond te pompen in 'poultjes' met bevriende handelaren. De Tweede Kamer heeft al in 2004 gedebatteerd over 'Nederland Fraudeland'. We zijn vier jaar verder, maar de vereiste stevige aanpak is er nog steeds niet. De Kamerwerkgroep die onderzoek deed

Liberalisering notariaat en makelaardij heeft 'poldermafia' geholpen

naar de verwevenheid van onderen bovenwereld heeft het SP-voorstel overgenomen om een nationaal coördinator fraudebestrijding aan te stellen die de fraudebestrijding overziet. Deze coördinator moet de prioriteiten in de fraudebestrijding bepalen en heeft een beslissende stem in de aanpak en de vervolging. Een ander goed voorstel van de werkgroep is een onder-

zoek naar de slechte uitwisseling van informatie tussen diensten en instanties. Dat zijn geen wondermiddelen, maar wel een goed begin.

Wie de serieuze publicaties over Nederlandse criminele groeperingen bestudeert, zal concluderen dat de liberalisering van het notariaat en de makelaardij en het afschaffen van beschermende maatregelen de 'poldermafia' enorm hebben geholpen. Het is makkelijker geworden om te frauderen en dat brengt de samenleving grote schade toe. Er wordt nu beetje bij beetje geprobeerd oplossingen te vinden voor de negatieve gevolgen van de neoliberale politiek, maar het is beter om de kern van het probleem aan te pakken. We kunnen de onderwereld een forse slag toe brengen door de beschermende regels en het toezicht in de makelaardij en taxatie in ere te herstellen en de marktwerking in het notariaat terug te draaien.

Jan de Wit uit Heerlen is Tweede Kamerlid voor de Socialistische Partij.